

Nešťastný pátek 9. září 1825

Jsou to právě dvě století od tragické události, ke které došlo na miletínském zámku. Po desáté hodině večer 9. září 1825 spáchal majitel panství Ignác Josef Falge ve svých 56 letech sebevraždu. O motivu se mezi lidmi spekulovalo, málokdo však o okolnostech a příčinách této tragédie věděl něco bližšího. Snad jen farář Jan Arnold skutečně tušil, co jeho dobrotitivého patrona přivedlo k osudovému rozhodnutí, a v rozporu s kanonickými zvyklostmi vypravil Ignáci Falgemu okázalý pohřeb do posvěcené půdy miletínského hřbitova U roklí.

Ignác Josef Falge (tj. Ignác Falge II.) se narodil v červnu 1769 do rodiny významného trutnovského měšťana a velkoobchodníka s plátnem Ignáce Falge (I.). Falge starší patřil k nejbohatším trutnovským měšťanům, v roce 1771 se jeho jmění odhadovalo na 150–200 tisíc zlatých, v době vrcholné konjunktury dosahoval jeho obchodní dům ročního obrátu až 400 000 zlatých. Plátno vykoupené od domáckých tkalců vyvážel především do pruského Slezska.

Ignác Josef měl pravděpodobně otcův podnik převzít, po sňatku s dcerou dalšího plátenického obchodníka Jana Václava Bergera z Hostinného v roce 1792. S otcem a tchánem jistě zvažovali i možnost spojení obou prosperujících obchodních domů. V nejisté době však nakonec zvítězilo rozhodnutí investovat do nemovitostí. Berger koupil v roce 1794 panství Fořt, dále Studenec, Choteč a Valdov, Falge v roce 1796 panství Lomnici se statkem Čistá a v roce 1798 v dražbě též zadlužené panství miletínské. Falge mladší se tak na prahu třicítky připravoval na roli feudálního pána a po otcově předčasné smrti v lednu 1805 zcela zanechal obchodu a věnoval se správě zděděných statků.

Do miletínských dějin se zapsal jako rozumný a svědomitý hospodář, který pečoval o poddané, podporoval chudé a nemocné. Velkou zásluhu na tom měla jistě i jeho dobrosrdečná manželka Klára, s níž měl jednoho syna Ignáce Václava Falge (*1803) a pět dcer. Děti byly vychovávány v blahobytu, mezi synem a rodiči však dlouhodobě přetrvávalo napětí a docházelo ke sporům.

Jeho výchově se totiž rodiče příliš nevěnovali, otec se zabýval správou rodinných majetků a matka často churavěla. Na charakter mladého pána se tak snažili působit především dva lidé: farář Jan Arnold, který jej nabádal k pilnému studiu s vyhlídkou na úřednickou nebo vojenskou kariéru a společenské postavení, a domácí vychovatel Vincenc Pacák, který mladého Falge naopak směřoval k dalšímu hospodaření na statcích a rozhojňování majetku. Pacák měl ovšem k Falgemu blíž a dokázal jej k sobě těsně připoutat. Sporů mladého pána s rodiči přibývalo, matka Klára byla z Pacákova vlivu na syna zoufalá. Nakonec Falge Pacáka ze svých služeb propustil a mladý Ignác Václav odešel studovat do Prahy na univerzitu práva.

Koncem léta 1824 rodinu postihla smutná událost. Zdravotní stav matky Kláry Falge se zhoršil, odjela se léčit do Lázní Chudoby [Kudowa-Zdrój] a tam 2. září 1824 zemřela. Ignáci

Josefovi se zhroutil svět. Celý rok se utápěl v depresích, které se zřejmě v době prvního výročí manželčina skonu ještě prohloubily. V osudný pátek 9. září 1825 přijel za ním do Miletína z Prahy syn Ignác Václav. A po jeho boku – Vincenc Pacák.

Co přesně se toho večera na miletínském zámku stalo už asi nikdy nikdo nezjistí. Jediným, kdo zanechal o této události podrobnější zprávu, byl farář Jan Arnold; ten však byl s Pacákem v nepřátelském poměru a nelze proto od něj očekávat nezaujaté svědectví. Z jeho zápisků vyplývá, že Pacák se s mladým Ignácem Václavem Falgem stýkal i v Praze a patrně jej přiměl k nějakým neuváženým majetkovým spekulacím či pochybným obchodům.

Osudného večera na zámku, v nárožním pokoji s vyhlídkou na kostel Zvěstování Panny Marie, oba Falgové s Pacákem projednávali nějaké závažné věci, přítomen byl totiž i justiciář [právník, soudní úředník vrchnostenského úřadu] Antonín Šlik. Diskuse se vyhrtila a přerostla v hádku, která skončila tragicky – Ignác Josef Falge sáhl po nabitě pistoli a vzal si život. Pohřben byl 13. září vedle své manželky na miletínský hřbitov.

Po otcově smrti se stal Ignác Václav Falge správcem zděděných panství. Zůstával však i dál pod Pacákovým vlivem, nikdy se neoženil, a dokonce prý žil nějakou dobu s Pacákovou rodinou v Praze. Zda si otcovu smrt kladl za vinu už se nedovíme. Asi osud tomu chtěl, že zemřel krátce po jejím 30. výročí, dne 11. září 1855. Pochován byl u filiálního kostela v Červené Třemešné, u zdi presbytáře na východní straně.

Miletínský velkostatek zdědily sestry Ignáce Václava: Anna Marie (1794–1867), provdaná za plukovníka Josefa von Simbschen (1783–1824), Kateřina Marie (1796–1886), provdaná za podplukovníka Antona Kneisslera (1793–1883), Johanna Terezie (*1798), provdaná za právníka Wolfganga von Albeck (1773–1839) a Klára Anna (*1800), provdaná za statkáře Karla Sperling-Dauscha. Pátá, nejmladší sestra Jindřiška zemřela svobodná již v roce 1830. K Miletínu sestry zvláštní vztah neměly, zděděný majetek proto ještě téhož roku prodaly hraběnce z Thun-Hohensteinu.

V roce 1862 však nechaly svým rodičům a příbuzným u paty věže kostela sv. Jakuba v Červené Třemešné zřídit novou vyzděnou hrobku. Do ní byly přeneseny ostatky Ignáce Václava a jeho sestry Jindřišky, rodičů Ignáce Josefa a Kláry, plukovníka von Simbschen a mladého Jindřicha z Albecku, tedy všech příbuzných pohřbených dosud na hřbitově v Miletíně.

Ani zde však nedošlo k Falgové klidu. Hrobka u základů věže měla neblahý vliv na její statiku, věž se na počátku 20. století už nebezpečně nakláněla. Hrobka proto byla otevřena, ostatky vyzvednuty a prázdný prostor zaplněn betonem. Falgové definitivně spočinuli kdesi u hřbitovní zdi.

Jan Hlavatý

Hier ruhen:		
Ignaz Josef Falge Besitzer der Herrschaften Militen, Lennic, Lissa, Rade- geb. am 11. Juni 1769 in Trautenau gest. am 9. September 1835 in Militen Vater	Henriette Elisabeth Barbara Falge geb. am 5. November 1805 in Trautenau gest. am 11. Juni 1830 in Lennic Tochter	Ignaz Venzel Falge Besitzer der Herrschaft Militen geb. am 2. September 1813 in Trautenau, gest. am 11. Septem- ber 1855 in Militen. Sohn
Maria Klara Eva Falge geborene Berger Ritter v. Bergenthal, geb. am 30. August 1773 in Arnau; gest. am 2. September 1824 in Lissa in pr. Schlesien. Mutter	Josef Freiherr von Lombschen k. k. Obrist u. General Consul Ritter des Maria Theresien, Sol- Mauritius und Lissa, geb. am 12. Februar 1753 in Lissa in der Militen- gränze, gest. am 7. März 1824 in Militen Schwiegersohn	Heinrich Wolfgang Maria Ritter von Albeck, k. k. Consignationspraktikant der k. k. Kammerpräkatur, geb. am 13. Februar 1817 in Lissa gest. am 1. Mai 1850 in Prag Enkel
Ruhet sanft in Gottes heiligem Frieden Bis wir dort uns wiedersehen.		
Aus innigster Dankbarkeit und Liebe gewidmet von den Schwestern: Anna Freiin von Lombschen Katharina Edlen von Kreiszler Johanna Ritterin von Albeck Klara Sperling Pauscha ämlich geborenen Falge und Tochter nach dem Herrn Jg. Falge Herrschafts Besitzer und Frau Maria Klara Falge geborenen Berger Ritter v. Bergenthal. Im Jahre 1862.		

Nápisy na náhrobní desce nad hrobkou rodiny Falge u věže kostela v Červené Třemešné jsou dnes již téměř nečitelné. Jejich obsah se však dochoval díky farnímu archivu.